

for Chikanerier. Det er altsaa paa Herregaarden „Thomasminde“ i Røgter Kristen Pedersens Hus, hvor jeg er kommen efter Opfordring af hans Hustru, og medens jeg opholder mig der sammen med en god Ven af mig — for øvrigt et af det ærede Medlems Vælgere fra Løvelkredsen, han er mit Vidne i denne Sag — at Forvalteren trænger ind, ukaldet, uden at sige Goddag, og vil jage eller forsøge at jage mig ud af det Hus, i hvilket jeg er Gæst. Forvalteren paa „Thomasminde“ er den, der hver Dag har Ledelsen og Styrelsen af Gaarden, thi den virkelige Ejer bor herovre i København og kommer der meget sjældent, og det er herefter konstateret, at det i hvert Tilfælde er Forvalterens Opfattelse af denne Kontrakt, at Tjenestehusmændene ikke have Ret til at modtage Besøg, i ethvert Tilfælde forlanges det, at vedkommende i Forvejen anmelder det. Hvorfor man fastsætter saadanne Bestemmelser, ved jeg naturligvis ikke, men det ligger nær at antage, efter hvad jeg har erfaret i Praksis, at en hel Del Herremænd ville søge at træffe Bestemmelser, der hindre fremmede Arbejdere, som kunde tænkes at ville tale med vedkommende Arbejdere om Tjenestehusmændenes Vilkaar, fra at besøge og komme i disse Huse. Hvis der var Tale om Fremleje, hvis det var derom, at Paragraffen drejede sig, saa maatte der være noget at leje ud, men det er der ikke. Den Bolig, der er anvist Tjenestehusmændene paa „Thomasminde“, i dette Tilfælde Røgteren, er saa ringe et Rum, at det er umuligt for ham at have fremmede, saa der kan ikke være Tale om Fremleje, men hele Kontrakten, heriblandt den omhandlede Paragraf, tyder ogsaa paa, at, da man ikke tror sig i Stand til ved Hjælp af Tyendeloven tilstrækkeligt at kunne binde de vedkommende Husmænd til Herregaardens Tjeneste, saa fastsætter man saadanne rent vilkaarlige Forholdsregler lige over for dem. Det ærede Medlem ytrede i Forbindelse hermed, at der havde været et Mellemværende mellem Røgteren og Malkekonen paa Herregaarden „Thomasminde“. Det er imidlertid ikke rigtigt, at de have været uens med hverandre, thi Røgteren er Malkekonsens Mand, og Røgteren er fuldkommen enig med sin Kone i denne Sag. Men det er mellem Malkekonen og Fodermesteren, altsaa en af Herregaardens Ejers befuldmægtigede, at der har været et Mellemværende, og der siger det ærede Medlem, at der er ikke oplyst andet, i hvert Tilfælde fra mig, end dette, at der har været en Strid mel-

lem Malkekonen og Fodermesteren — ikke, som det ærede Medlem sagde, Røgteren. Men der er oplyst mere. Jeg gaar ud fra, at naar det ærede Medlem har villet korrigere mig eller forsøgt derpaa, har han fulgt mig i de Artikler, som han ogsaa har omtalt her i Tinget, og i disse Artikler have vi netop gjort opmærksom paa, at det drejer sig om noget langt mere. Den paagældende Arbejderhustru blev den 4. August om Aftenen af Fodermesteren bebrejdet, at hun ikke havde malket Ko Nr. 6 i Rækken ren. Hun gaar saa hen og malter den ren, men da hun vender tilbage for at begynde paa den næste Ko i Rækken, kommer Fodermesteren hen til hende og bebrejder hende atter, at hun ikke har malket den paagældende Ko ren. Hun svarer derpaa, men da Svaret forekommer ham studst, bøjer han sig ned og river Skammelen bort fra Sædet af hende, saa hun falder om mellem Køerne. Konen var højt frugtsommelig. Han nøjedes ikke dermed, men han jager hende ud af Stalden og skubber til hende, i ethvert Tilfælde efter Gengivelse af hende selv, og den Kone, der ledsagede hende til vort Kontor, opgav det samme. Men Følgen af, at han vil jage hende bort, er den, at Malkekonen og hendes Mand mister en Del af deres tilgodehavende Løn. I den Kontrakt, der er oprettet paa „Thomasminde“ mellem Ejeren og dette Husmandspar, bestemmes blandt andet, at der til Husmanden og hans Kone skal udleveres til November en Gris paa 160 Pd. I det Øjeblik der imidlertid opstaar Stridigheder imellem Arbejderen eller hans Hustru og en af de befuldmægtigede paa Gaarden, mister vedkommende Husmand eller Hustru Retten til at faa det lovede Flæsk. Hvad det betyder for en saadan lille Husmandsfamilie lige op til Vinteren at miste noget, der er lovet dem, og som de have arbejdet for hele Sommeren, det ved det ærede Medlem for Løvel meget godt, og det miste de, fordi den Kontrakt, der er oprettet der, hjemler en saadan Vilkaarlighed, at Fodermesteren, uden at der finder nogen Undersøgelse Sted om, hvorvidt det er berettiget, at han jager Konen bort fra sit Arbejde, kan berøve dem den Ret, som der ifølge Kontrakten var givet dem, hvis hun arbejdede til November. Det er om denne Vilkaarlighed paa vore Herregaarde, som man snart kan træffe det ene og snart det andet Sted, at det Blad, hvortil jeg er knyttet, har skrevet, og det er om denne Vilkaarlighed, at jeg har talt. Forholdet er nemlig dette,